Republika Srbija
Tužilaštvo za ratne zločine
Služba za odnose sa javnošću

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST
29. jun 2007.

GOVOR TUŽIOCA ZA RATNE ZLOČINE

18. Forum Kran Montana, 28. jun – 1. jul 2007.

Vaše ekselencije, uvažene dame i gospodo,

Ukazana mi je velika čast što kao srpski tužilac za ratne zločine, u Monako, iz Srbije dolazim po drugi put na ovaj važan skup.

Dopustite mi da vas, na početku, podsetim da je upravo na današnji dan, pre šest godina, Slobodan Milošević stigao iz Beograda u Hag, optužen za ratne zločine u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, na Kosovu i Metohiji. Taj trenutak predstavljao je, duboko sam uveren, prekretnicu za moju zemlju.

Posle negiranih, prikrivanih i pravdanih zločina došlo je vreme suočavanja. Odluku da to učini donela je tadašnja Vlada ubijenog premijera Srbije dr Zorana Đinđića.

Kada je Slobodan Milošević stigao u Sheveningen, Đinđić je rekao da je to Srbija učinila, citiram, "zbog naše dece". Upravo buduće generacije nisu dužne da plaćaju račun koji sami nisu napravili. To je naša obaveza i mi to moramo da završimo. Ne želim da život mojih ćerki bude obeležen likom Ratka Mladića i ostalih.

Kada bih tražio odgovor na pitanje kakva je budućnost međunarodnih tribunala, svakako bih se osvrnuo na njihov značaj koji su imali do sada. U postkonfliktnim društvima zemalja bivše Jugoslavije, a pogotovo u vreme trajanja konflikta, nije postojala poltička volja niti realna mogućnost da se procesuiraju najteže povrede humanitarnog prava.

To važi i za Ruandu, Istočni Timor, Siera Leone… Stoga je pre svega značaj Međunarodog krivičnog Tribunala za bivšu Jugoslaviju izuzetan jer je bio neophodna i nužna veza između žrtava i pravde.

I današnja Vlada Srbije, kao jedan od pet osnovnih ciljeva, apostrofirala je saradnju sa Haškim tribunalom. To je dobro jer pokazuje političku volju da se uhapse i izruče Hagu svi optuženi pred Tribunalom.

S druge strane, loše je što su 2007. godine, 12 godina posle zločina u Srebrenici, neki od njegovih glavnih aktera još uvek na slobodi.

Generali Zdravko Tolimir i Vlastimir Đorđević su tokom ovog meseca izručeni

Tribunalu. Naša je obaveza i naš je cilj, da to u što kraćem roku, učinimo i sa preostalim beguncima - Ratkom Mladićem, Goranom Hadžićem, Stojanom Župljaninom i Radovanom Karadžićem.

Njihova imena stoje porodicama žrtava i srpskom društvu na putu ka pravdi, ka evropskim integracijama i očuvanja osnovnih civilizacijskih vrednosti. Njihova krivica, ukoliko je Tribunal u Hagu potvrdi, biće individualna. Ista onakva kakvu mi, u Tužilaštvu za ratne zločine Republike Srbije, od njegovog osnivanja 2003, dokazujemo i utvrđujemo za one koji su na teritoriji bivše Jugoslavije počinili ratne zločine.

Do sada smo pred lice pravde izveli 79 lica čija se krivična dela mere težinom masovnih ubistava preko 2000 civila i ratnih zarobljenika. Ovčara, Zvornik, Suva Reka, Braća Bitići, Škorpioni, Anton Lekaj, Lovas, su samo neki od postupaka koji se vode u ambijentu krhke demokratije u postkonfliktnoj Srbiji.

Svaki od tih masovnih ratnih zločina postao je prepoznatljiv van granica naše zemlje, on je bio naša loša identifikacija. Mi sada činimo sve da, profesionalim radom na rasvetljavanju okolnosti i činjenica o tim događajima i kažnjavanjem njihovih aktera, istina o tim zločinima bude lice pravedne Srbije.

S druge strane, svakodnevno smo izloženi napadima u medijima, čak i u parlamentu, onih političara koji ne žele da priznaju da je svaki nekažnjeni srpski zločin, zločin prema Srbiji, pre svega. Njihovi predstavnici su u Hagu, a oni su akteri one Srbije koja je govorila da su zverstva - ubijanje dece, pucanj u stogodišnju ženu ili pak u trudnicu, silovanje devojčice, čin patriotizma.

To je ono što nikada neću prihvatiti i protiv čega ću se kao tužilac, ali i kao čovek, uvek boriti.

U svom odgovornom i opasnom poslu, imamo značajnu podršku demokratskih, proevropskih političara u Srbiji, koji su onaj jezičak koji preteže na vagi političke volje da se ratni zločini osude a ratni zločinci privedu pravdi, bez obzira na naciju i veru.

Tako, državničke izjave predsednika Srbije Borisa Tadića, gest izvinjenja žrtvama u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, predstavlja značajan korak ka pomirenju, koji, nadam se, odražava stav većine građana Srbije.

Isti cilj imaju tužioci u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Zato sa njima zajedno ostvarujemo vrlo kvalitetnu saradnju u regionu koju odlikuju profesionalizam i poverenje. Rezultat je očigledan u predmetima koje radimo zajedno. Ratni zločini koji su se dogodili na teritoriji bivše Jugoslavije imaju svoje žrtve i počinioce, svedoke i tragove van novoutvrđenih granica.

Koristim ovu priliku da se zahvalim i da istaknem korektan odnos glavne tužiteljke Haškog tribunala Karle del Ponte koja je u svakom času bila ključna podrška našoj instituciji.

Naša takođe plodna i veoma profesionalna saradnja sa Tribunalom u Hagu rezulitrala je zaključenjem Memoranduma o pristupu Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije bazi podataka Tribunala, svakodnevnim kontaktima, i, ustupanjem predmeta

Vladimira Kovačevića za granatiranje Dubrovnika kao i drugih značajnih predmera pod istragom.

Radimo u uslovima koji bi se mogli okarakterisati kao vrlo skromni za aktivnosti koje svakodnevno sprovodimo. Godišnji budžet od pola miliona evra nije dovoljan, I to je, pored opasnosti kojima smo izloženi, drugi veliki problem koji postoji u našem poslu.

Završio bih svoje izlaganje citirajući Karla Jaspersa, nemačkog filozofa, koji je u knjizi "*Duhovna situacija vremena*", 1931. godine, govoreći o svojim savremenicima, rekao: "Oni se vremenu uskraćuju, oni sabotiraju istoriju, oni su dezerteri istine, oni su gluvi kod zdravih ušiju".

Uveren sam da sve više ljudi u Srbiji čuje glas žrtava i da će budućnost preuzeti primat nad mračnom prošlošću koju još uvek živimo zbog haških begunaca.